

Taxon *Hylotelephium spectabile*

Název taxonu	Hylotelephium spectabile
Vědecký název taxonu	Hylotelephium spectabile
Jména autorů, kteří taxon p...	(Boreau) Ohba
Odrůda	´Lisa´
Český název	rozchodník nádherný
Synonyma (zahradnický pou..	Sedum spectabile Boreau
Autor	Jiří Uher (ji_uher@unknown.cz)
Kategorie	Odrůda
Vnitrodruhové jednotky	var. spectabile
Nadřazená kategorie	Hylotelephium

Biogeografické regiony

Biogeografické regiony	Holartická květenná říše a Čínsko-japonská oblast
Biogeografické regiony - po..	Anhui, Hebei, Henan, Jilin, Liaoning, Shaanxi, Shandong, Heilongjiang

Zařazení

Fytcenologický původ	orgadofyt, phellofyt - okraje lesů a skalnaté svahy v pahorkatinách
Pěst itelská skupina	Trvalka zatahující
Životní forma	Hemikryptofyt
Zařazení podle původu, nár...	Diza - divoce rostoucí trvalka záhonového charakteru
Zařazení podle původu, nár...	záhonové výsadby (také monokulturní), výsadby přírodě podobného charakteru, nádobová zeleň

Popisné a identifikační znaky

Habitus	vzpřímeně rostoucí trsnatá trvalka, 0.4-0.6 m
Kořen	zhlíznatělý, masitý
Výhony	vesměs kvetoucí, nevětvené, 0.4-0.6 m vysoké
Listy	vstřícné nebo v trojřádech, vejčitě elipčité, ploché a masité, silně ojíněné, s tupě zubatými okraji
Květenství	mnohokvěté ploché vrcholky až 0.1 m široké
Květy	aktinomorní, heterochlamydeické, volnoplát ečné, hvězdovitě pětičetné, purpurové nebo růžové (také bílé), diplostemonické s tyčinkami delšími květních plátků
Opylovací poměry	Samosprašná
Plody	vzpřímené měchýřky bez okrasné hodnoty
Semena	velmi drobná, cylindrická, podélně proužkovaná
Možnost záměny taxonu (+..	nápadně podobné <i>Hylotelephium erythrostictum</i> (Miq.) Ohba

	(Sedum alboroseum Bak.) má bílé květy s růžovými semeníky a tyčinky kratší květních plátků, s prašníky často sterilními
Dlouhověkost	dlouhověká - stárnutím ale ztrácí na výšce, doporučeno dělení po třech až pěti letech
Doba rašení	Na jaře rašící (IV)

Doba kvetení

Začátek doby kvetení	Srpen
Konec doby kvetení	Říjen
Doba kvetení - poznámka	některé odrůdy již od července

Nároky na stanoviště

Faktor světla - slunce	✓
Faktor světla - poznámka	plné slunce nebo polostín, lépe se vyvíjí za vysoké světelné intenzity
Faktor tepla	mrazuvzdorná do -40°C (USDA)
Faktor vody	přiměřeně vlhké, čas od času vysychající půdy
Faktor půdy	propustná, hlubší, spíše kyselá (pH 5.4-6.2), s vyšším podílem organické složky - přizpůsobí se ale jakýmkoli nezamokřeným půdám
Faktor půdy - poznámka	4-6 kg plného hnojiva na ar vždy v předjaří

Užitné vlastnosti

Použití - pro trvalky	OPD - Okraj porostu dřevin, VP - Volné plochy (otevřené, slunné, bez souvislého porostu dřevin), VPP - Volné plochy přírodě blízkého charakteru, VPz - Volné plochy záhonového charakteru, VPs - Volné plochy stepního charakteru (živné půdy s vysokým obsahem Ca), VPv - Volné plochy vřesovištního charakteru (písčité půdy bez přítomnosti Ca), KS - Kamenitá stanoviště (stanoviště s přítomností kamenů), KSss - Kamenitá stanoviště - skalnatá step (štěrk, suť, skalnatý záhon) a Z - Záhon
Použití - pro trvalky - pozná..	záhonové výsadby (také monokulturní), výsadby přírodě podobného charakteru, nádobová zeleň; také k řezu květů; hodnocené odrůdy: vynikající 'Lisa', velmi dobré a dobré 'Brillant', 'Rosenteller' a 'Iceberg', upotřebitelná pro zahrádkáře 'Stardust' (Hensen & Groendijk-Wilders 1984, Knickman 1985)
Doporučený spon pro výsad..	5-6 rostlin na m ² (0.4 x 0.4 m)

Množení

Množení	Předpěstování sadby, Řízkování, Vrcholové řízky, Osní řízky, Dělení trsů a „in vitro“ (mikropropagace)
Množení - poznámka	nejčastěji vrcholové řízky do konce dubna (neinduktivní podmínky)
Konečné hrnky	8-12 cm
Retardace	ne
Květní tvorba	dlouhokrátkodenní s kritickou délkou dne 14 h
Reakční doba	zhruba šestnáct týdnů
Odrůdy	asi dvacet odrůd se liší především barvou květu; z nejpěstovanějších 'Brillant', 'Abendrot', 'Rosenteller' a 'Septemberglut' (tm. karmínově růžové), 'Stardust' a 'Iceberg' (bělokvěté); k tomu množství hybridů - nejpěstovanější Hylotelephium x motttramianum 'Herbstfreude' vzniklý křížením H. spectabile s pravděpodobně H. argutum.

Celky sbírek

Celky sbírek v areálu ZF

- [O10: 7. záhon za pařeništi / ZF - O - Experimentální zahrada - záhony \(záhon květin k řezu pro floristiku: Rosenteller', Stardust'\)](#)

Celky sbírek - poznámka

v areálu ZF: 'Septemberglut', 'Lisa', 'Rosenteller', 'Iceberg', Stardust', 'Brillant', 'Mini Joy'

Ostatní

Výsev/výsadba na stanoviš...

záhon květin k řezu pro floristiku: Rosenteller', 'Stardust': podzim 2023

Dodavatel

záhon květin k řezu pro floristiku: Rosenteller', 'Stardust': přemnožené ze sortimentů na Mendeleu

VBN statistiky

2010: "Sedum" snijbloemen: 11 810 000 prod. kvetoucích stonků (871 000 Euro), 94. pozice mezi řezanými květinami; "Sedum" tuinplanten: 612 422 hrnků, z toho nejvíce 'Herbstfreude' (102 319 hrnků)

Odkazy

- Hensen K.J.W., Groendijk-Wilders N. (1984): An account of some Sedums cultivated in Europe. *Plantsman* 8 (1): 1-20;
- Ohba H. (1977). The taxonomic status of Sedum telephium and its allied species (Crassulaceae). *Botanical Magazine* (Tokyo) 90: 41-56; Ohba
- Hertle Bernd. Hohe Fettshennen- moderne Klassiker. In: *Gartenpraxis*. Stuttgart: Eugen Ulmer, 2016. ročník 42, číslo 2, s. 9 - 15. ISSN 0341-2105.

- Hertle Bernd. Hohe Fetthennen- moderne Klassiker. In: Gartenpraxis. Stuttgart: Eugen Ulmer, 2016. ročník 42, číslo 2, s. 9 - 15. ISSN 0341-2105.

Grafické přílohy

